

Α΄ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΡΗΤΗΣ & ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Πειραιώς 1-5 (κτίριο Πλάζα), 73131 Χανιά
τηλ: 28210-98147 – 28210-98112 , e-mail: akokd@otenet.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η λύσσα στην Ελλάδα - Κίνδυνοι και πρόληψη

Μετά την επιβεβαίωση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης του αρχικού **κρούσματος λύσσας σε αλεπού** που βρέθηκε στην περιοχή της Σιάτιστας Κοζάνης, η Πολιτεία ανακοίνωσε μέτρα πρόληψης αλλά και αντιμετώπισης της νόσου.

Η λύσσα ακόμα και σήμερα παραμένει μια απειλή για την ανθρωπότητα. Οι θάνατοι από τη νόσο ξεπερνούν παγκοσμίως τους 45.000 ετησίως ενώ υπολογίζεται ότι 4.000.000 περίπου άνθρωποι κάθε χρόνο υποβάλλονται σε προληπτική αντιλυσσική θεραπεία σε περισσότερα από 80 χώρες του κόσμου.

Παρ' όλο ότι η λύσσα θεωρείται κατά κύριο λόγο νόσος των σαρκοφάγων, προσβάλλει τα περισσότερα είδη των θηλαστικών και τον άνθρωπο. Για πρακτικούς λόγους διακρίνεται στη λύσσα των σκύλων (λύσσα των δρόμων) και στη λύσσα των άγριων ζώων. Ως λύσσα των σκύλων χαρακτηρίζεται αυτή που μεταδίδεται από τα ζώα αυτά στις πόλεις και στα χωριά, ενώ λύσσα των άγριων ζώων χαρακτηρίζεται εκείνη που μεταδίδεται από λύκους, τσακάλια, αλεπούδες και νυχτερίδες. Ο ιός της λύσσας μεταδίδεται με το σάλιο των μολυσμένων ζώων κατά τη στιγμή που αυτά δαγκώνουν ανθρώπους ή άλλα ζώα. Μπορεί επίσης να μεταδοθεί στον άνθρωπο όταν αυτός έρχεται σε επαφή με το σάλιο του μολυσμένου ζώου από τις εκδορές και τα μικροτραύματα του δέρματος ή ακόμα και από τους υγιείς βλεννογόνους. Τέλος, είναι πιθανή η μετάδοση του παθογόνου παράγοντα όταν υπάρχει στα ούρα των νυχτερίδων μέσω σταγονιδίων σε σπηλιές ή σε εργαστήρια όπου οι νυχτερίδες κρατούνται ως πειραματόζωα.

Η περίοδος επώασης της νόσου (που προηγείται της εκδήλωσης των συμπτωμάτων) στον άνθρωπο είναι 2-8 εβδομάδες, στους σκύλους και στις γάτες 10 ημέρες έως 2 ή και περισσότερους μήνες και στα βοοειδή από 25 έως και 150 ημέρες. Ο άνθρωπος είναι από τα πιο ανθεκτικά είδη ως προς την νόσο.

Στον σκύλο η λύσσα εμφανίζεται με δυο μορφές: την **μανιακή** και την **καταθλιπτική**. Η μανιακή μορφή εμφανίζεται με αλλαγή της συμπεριφοράς του ζώου το οποίο, ή απομονώνεται σε σκιερά μέρη, ή παρουσιάζει νευρική κατάσταση (περιφέρεται ανήσυχος χωρίς συγκεκριμένο σκοπό και τρομάζει με το παραμικρό). Το ζώο είναι ανόρεχτο και παρουσιάζει ερεθισμό στο σημείο που δαγκώθηκε (το οποίο συνήθως δαγκώνει). Παρουσιάζει επίσης συμπτώματα φόβου και επιθετικότητας - δαγκώνει στην κυριολεξία ότι βρεθεί μπροστά του, αντικείμενα, άλλα ζώα και ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένου του αφεντικού του αλλά και του ίδιου προκαλώντας σοβαρούς αυτοτραυματισμούς. Από το στόμα του ζώου ρέουν άφθονα σάλια που αδυνατεί να τα καταπιεί λόγω σπασμού των μυών της κατάποσης. Το γαύισμά του αλλάζει και μεταβάλλεται σε βραχνό και τραχύ ουρλιαχτό. Ακολουθεί η παράλυση του σώματος και των άκρων που καταλήγει στο θάνατο του ζώου.

Στην καταθλιπτική μορφή παρατηρείται παράλυση του τραχήλου και των μυών της κατάποσης που συνοδεύεται από άφθονη σιαλόρροια. Πολλοί ιδιοκτήτες πιστεύουν ότι ο σκύλος τους κατάπιε κάποιο κόκαλο και προσπαθούν να το βγάλουν για να βοηθήσουν το ζώο, εκθέτοντας έτσι τον εαυτό τους στη μόλυνση. Η νόσος συνεχίζεται με παράλυση των άκρων, γενικευμένη παράλυση και θάνατο. Στις γάτες η λύσσα εμφανίζεται με την μανιακή μορφή. Στα βοοειδή εμφανίζεται κυρίως με την παραλυτική μορφή.

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

Τα μέτρα που λαμβάνονται από την Πολιτεία για την επιδημιολογική διερεύνηση, την πρόληψη και την καταπολέμηση της νόσου συνοψίζονται στα παρακάτω:

Σήμανση, καταγραφή και προληπτικός αντιλυσσικός εμβολιασμός όλων των δεσποζόμενων σκυλιών και γάτων (δημιουργία βιολογικού φραγμού).

Μείωση του αριθμού των αδέσποτων σκύλων και γάτων (εμβολιασμοί και στείρωση από τους Δήμους και τα Ζωοφιλικά σωματεία).

Ενημέρωση των κατοίκων της χώρας να εμβολιάζουν τα ζώα τους και να αναφέρουν αμέσως στις αρχές (αστυνομία, κτηνιατρική υπηρεσία υγειονομικές αρχές, Δήμους) κάθε περίπτωση δαγκώματος σε ανθρώπους ή άλλα ζώα. Ιδιαίτερη ενημέρωση στους κυνηγούς και συστάσεις να εμβολιάζουν τους σκύλους τους.

Άμεση ειδοποίηση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ή/και των Δασικών Υπηρεσιών - Κυνηγετικών Ομοσπονδιών από τους κυνηγούς, δασοφύλακες ή και τα άτομα που εργάζονται σε δασικές περιοχές σε περίπτωση εντοπισμού νεκρών άγριων ζώων (αλεπούδες, λύκοι, τσακάλια, κουνάβια) για την περισυλλογή τους και την εξέτασή τους για πιθανή παρουσία λύσσας.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΔΑΓΚΩΜΑΤΑ ΖΩΩΝ

Άμεση αντιμετώπιση τραύματος από δάγμα ζώου ύποπτου για λύσσα (πρώτες βοήθειες)

- Καλός καθαρισμός της περιοχής του δαγκώματος ή των αμυχών. Αυτό είναι αποτελεσματικό για την εξουδετέρωση του ιού της λύσσας.
- Πλύση του τραύματος με άφθονο σαπούνι και νερό υπό μεγάλη πίεση ή μόνο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά (η διαδικασία αυτή συνιστάται για όλες τις πληγές από δαγκώματα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν έχουν σχέση με πιθανή μόλυνση από λύσσα).
- Χρησιμοποιείται αιθανόλη (70%) ή διάλυμα ιωδίου.
- Σε περίπτωση σοβαρών δηγμάτων η περιποίηση του τραύματος μπορεί να χρειάζεται να γίνεται σε καθημερινή βάση.

Περαιτέρω αντιμετώπιση τραύματος από δάγμα ζώου ύποπτου για λύσσα

Οι πολίτες πρέπει να αναζητούν ιατρική συμβουλή ΑΜΕΣΑ (εντός 24 ωρών) για αξιολόγηση του τραύματος, του τρόπου επαφής και της έκθεσης έτσι ώστε να καθοριστεί η συνιστώμενη «μετά την έκθεση» προφύλαξη, η οποία συμπεριλαμβάνει:

- για πολίτες που δεν έχουν εμβολιαστεί προληπτικά με το εμβόλιο της λύσσας, πέντε δόσεις αντιλυσσικού εμβολίου με ή χωρίς αντιλυσσικό ορό ανάλογα με την αξιολόγηση του τρόπου επαφής και έκθεσης,
- για πολίτες που έχουν ήδη εμβολιαστεί προληπτικά με το εμβόλιο της λύσσας συστήνονται δύο επιπλέον δόσεις αντιλυσσικού εμβολίου.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ

Η λύσσα είναι νόσος υποχρεωτικής δήλωσης. Ο ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ (συμπεριλαμβανομένων των ποιμενικών) και γάτων και ιδιαίτερα των κυνηγετικών σκύλων που κυνηγούν σε παραμεθόριες περιοχές και σε βάθος 30 χιλιομέτρων από τα σύνορα **ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΕΠΙΒΕΒΛΗΜΕΝΟΣ**. Ο περιορισμός του αριθμού των αδέσποτων ζώων θα περιορίσει σημαντικά την εκδήλωση λύσσας στην χώρα μας και την εξάπλωσή της.

Το ΥΠ.Α.Α.Τ. από τις αρχές του 2012 εφαρμόζει πρόγραμμα επιζωοτιολογικής επιτήρησης και διερεύνησης πιθανής εισόδου του ιού της λύσσας στην χώρα μας με τη συστηματική συλλογή δειγμάτων από ζώα - δείκτες (Κ.Υ.Α. 1604/45066 - 11.04.2012). Μέχρι τη στιγμή σύνταξης του παρόντος εγγράφου έχουν επιβεβαιωθεί 11 κρούσματα (όλα στη Δ. Μακεδονία). Το τελευταίο κρούσμα αφορά σε αλεπού που βρέθηκε να περιφέρεται κοντά στα σφαγεία του Κιλκίς.

Αρμόδιοι φορείς με τους οποίους μπορείτε να επικοινωνείτε και να αναφέρετε τυχόν ύποπτα περιστατικά είναι το τμήμα Ζωοανθρωπονόσων (τηλ. 2102125725), το ΚΕΕΛΠΝΟ (τηλ. 2105212000), οι κατά τόπους κτηνιατρικές υπηρεσίες καθώς και οι φύλακες θήρας της περιοχής σας. **Περισσότερες πληροφορίες και ενημέρωση μπορείτε να βρείτε στις παρακάτω ιστοσελίδες:**

1. www.minagric.gr
2. www.who.int/rabies/rabnet
3. www.keelpno.gr

Τα κρούσματα λύσσας μπορεί αυτή τη στιγμή να περιορίζονται ακόμα στην ΒΔ Ελλάδα, αλλά ο κίνδυνος εξάπλωσης είναι ορατός, καθώς κυνηγοί (όπως και άλλοι κάτοχοι σκύλων) από την περιφέρειά μας επισκέπτονται την περιοχή με τα επιβεβαιωμένα κρούσματα και το αντίστροφο. Συνεπώς **επιβάλλεται τα μέλη-κυνηγοί καθώς και όλοι οι πολίτες να έχουν γνώση για τους κινδύνους, να παρατηρούν τα ζώα τους, να ακολουθούν όλες τις οδηγίες και εάν κρίνεται σκόπιμο από τους κτηνιάτρους να προβούν σε προληπτικό εμβολιασμό των ζώων τους.**